

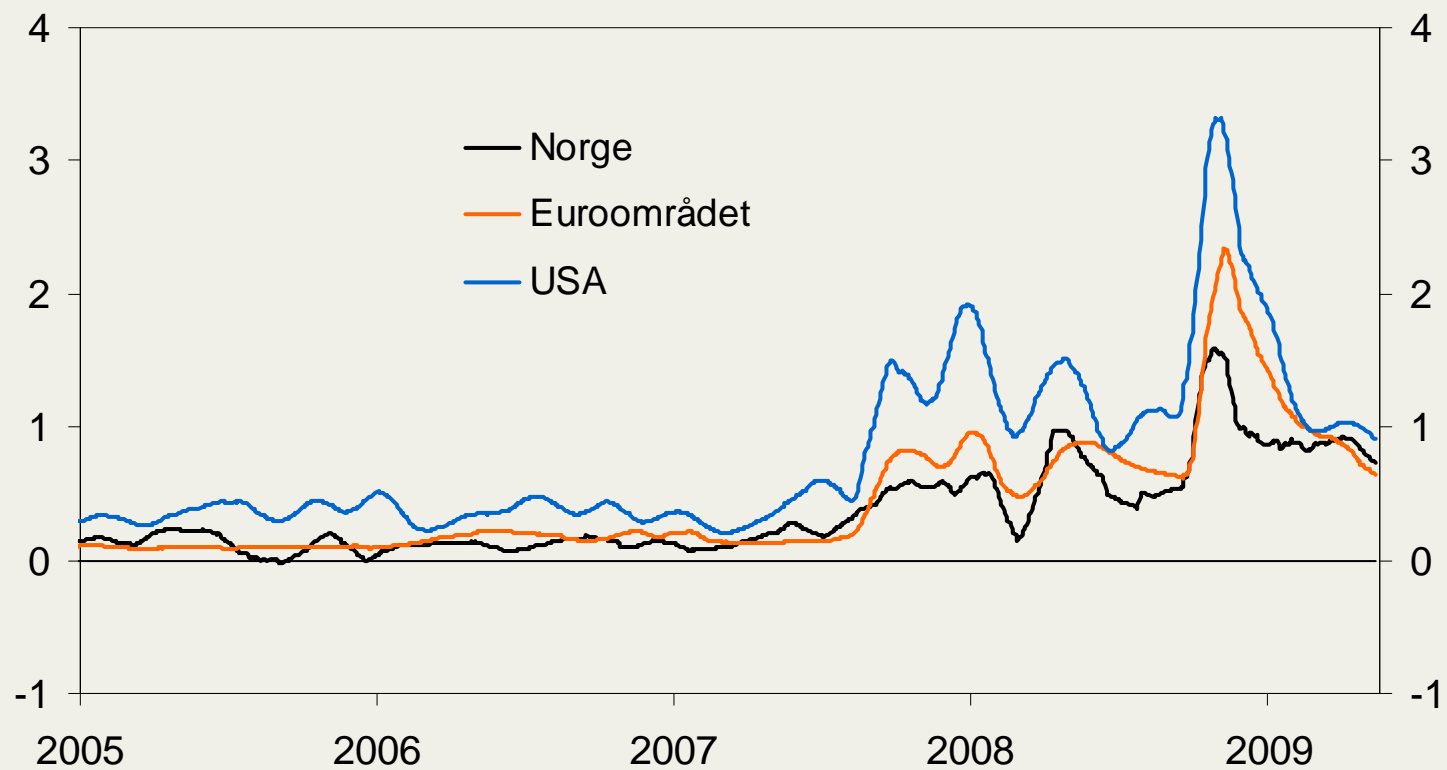
FINANSDEPARTEMENTET

Revidert nasjonalbudsjett 2009

Finansminister Kristin Halvorsen
15. mai 2009

Etter store problemer i finansmarkedene i fjor høst er det nå tegn til noe mer stabile forhold

Risikopåslag i pengemarkedet målt ved differanser mellom 3-måneders pengemarkedsrenter og 3 måneders statspapirer. Prosentpoeng

Finanskrisen har flyttet seg til realøkonomien og Norges handelspartnere rammes hardt

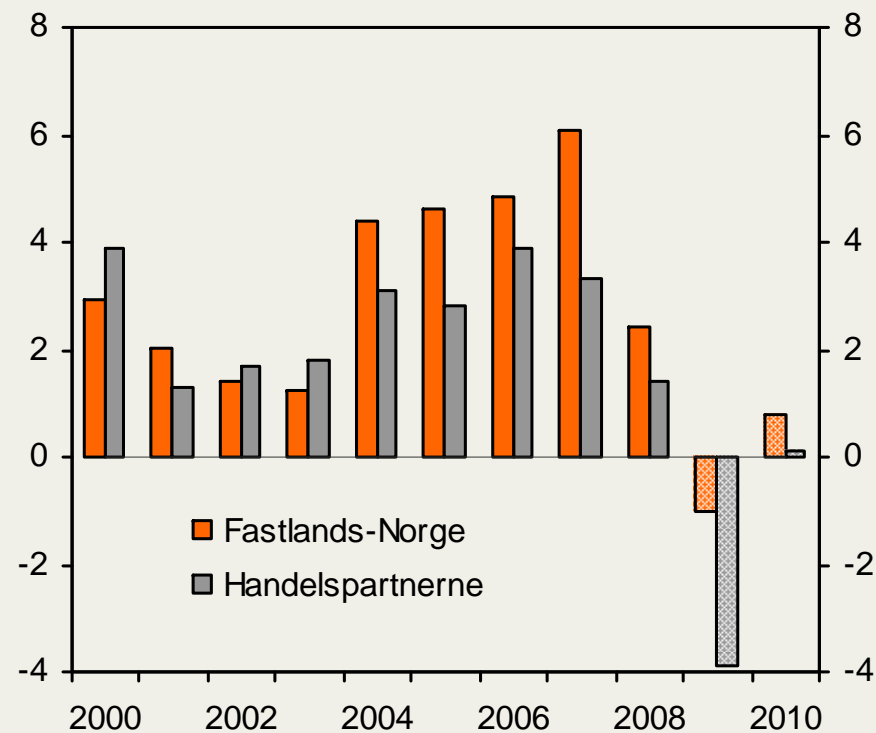
4-kvartalersvekst i industriproduksjonen.
1.kvartal 2009/1. kvartal 2008. Prosent

Japan	-34,6
Finland	-24,2
Sverige	-23,4
Tyskland	-22,0
Frankrike	-18,4
Danmark	-14,5
USA	-14,0
Storbritannia	-13,6
Nederland	-12,5
Norge	-4,0

Nedgangen i aktiviteten ser ut til å bli langt mindre i Norge enn i de fleste andre land

- Regjeringens ekspansive politikk og en stor offentlig sektor....
- ...bidrar, sammen med høy aktivitet i petroleumsnæringen, til å dempe tilbakeslaget
- BNP for Fastlands-Norge anslås å falle med 1 pst. i 2009. For 2010 ventes en oppgang på $\frac{3}{4}$ pst.

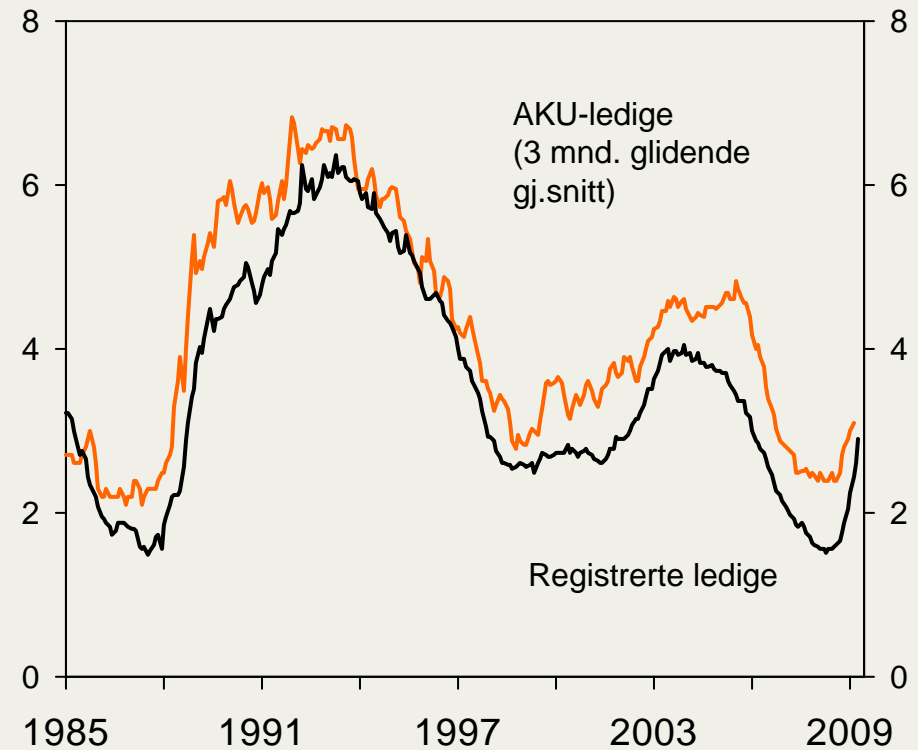
BNP. Vekst fra året før. Prosent

Svakere utvikling i arbeidsmarkedet...

- Sysselsettingen har begynt å falle...
- ...og arbeidsledigheten stiger
- Sterkest oppgang i ledigheten blant industri- og byggearbeidere

Arbeidsledighet. Prosent av arbeidsstyrken

...men klart bedre i Norge enn hos våre handelspartnere

Arbeidsledighet. Prosent

	Nivå	
	2009	2010
Frankrike	9½	10¾
Tyskland	8½	10½
Sverige	8½	10½
USA	9	10¼
Storbritannia	8¼	9½
Finland	9	9¼
Nederland	4	6¼
Japan	5¾	6¼
Norge	3¾	4¾

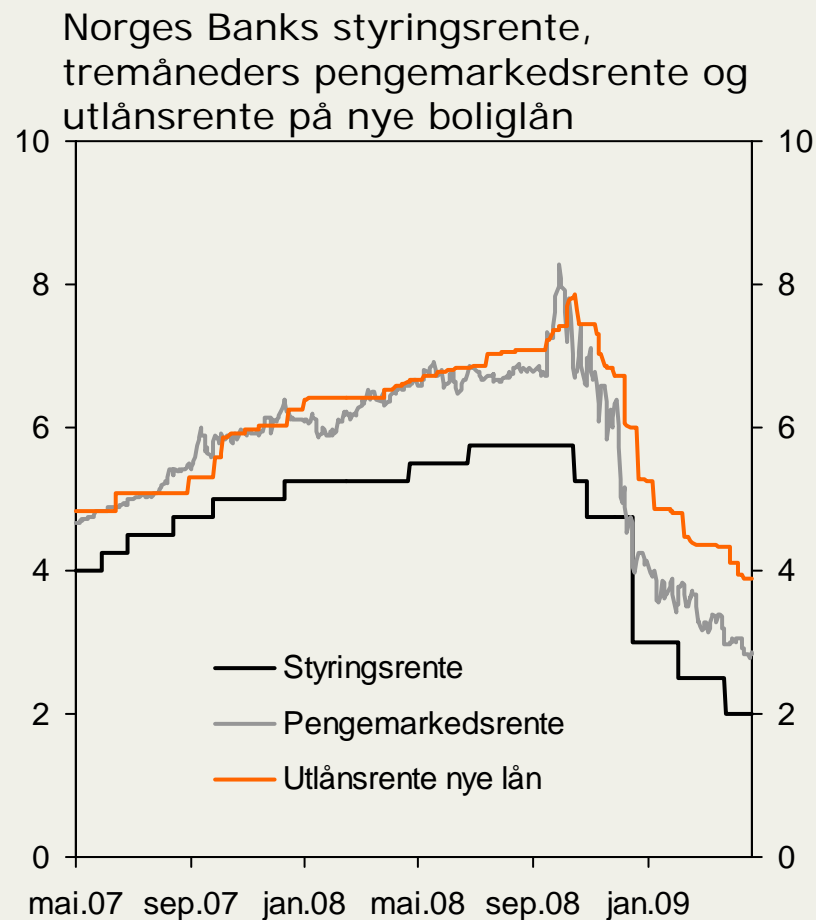
Kilder: EU-kommisjonen og Finansdepartementet.

Vi har satt i gang en rekke tiltak

- Ekspansivt budsjett for 2009 med finanspolitisk tiltakspakke i januar
- Bytteordning med en ramme på inntil 350 mrd. kroner for å bedre bankenes tilgang på langsiktig finansiering
- Den alminnelige garantiordningen i GIEK, byggelånsgarantien for skip, lånerammen til Innovasjon Norge og økt egenkapital i Kommunalbanken
- Lån fra staten til Eksportfinans på 50 mrd. kroner i 2009 og 2010
- Statens finansfond og Statens obligasjonsfond opprettet, hver med en ramme på inntil 50 mrd. kroner
- Styringsrenten satt ned med 4,25 prosentpoeng, til 1,5 pst.

Lavere renter stimulerer økonomien kraftig...

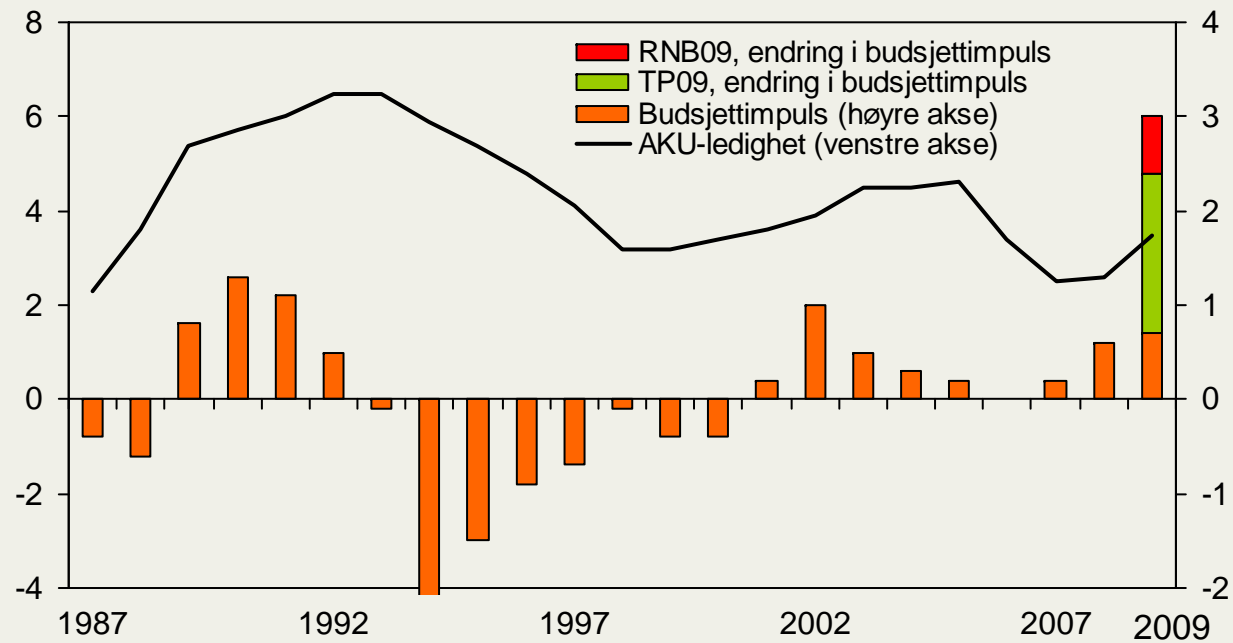
- Norges Bank har kuttet renten med 4,25 prosentpoeng
- En rentenedgang på 4,25 prosentpoeng kan gi over 30 mrd. kroner i økte inntekter for husholdningene
- Norges Bank har varslet ytterligere kutt på 0,5 prosentpoeng
- Rentenedgangen er klart større enn lagt til grunn i tiltaksproposisjonen
- Ser allerede noen tegn til bedring i boligmarkedet og i husholdningenes etterspørsel

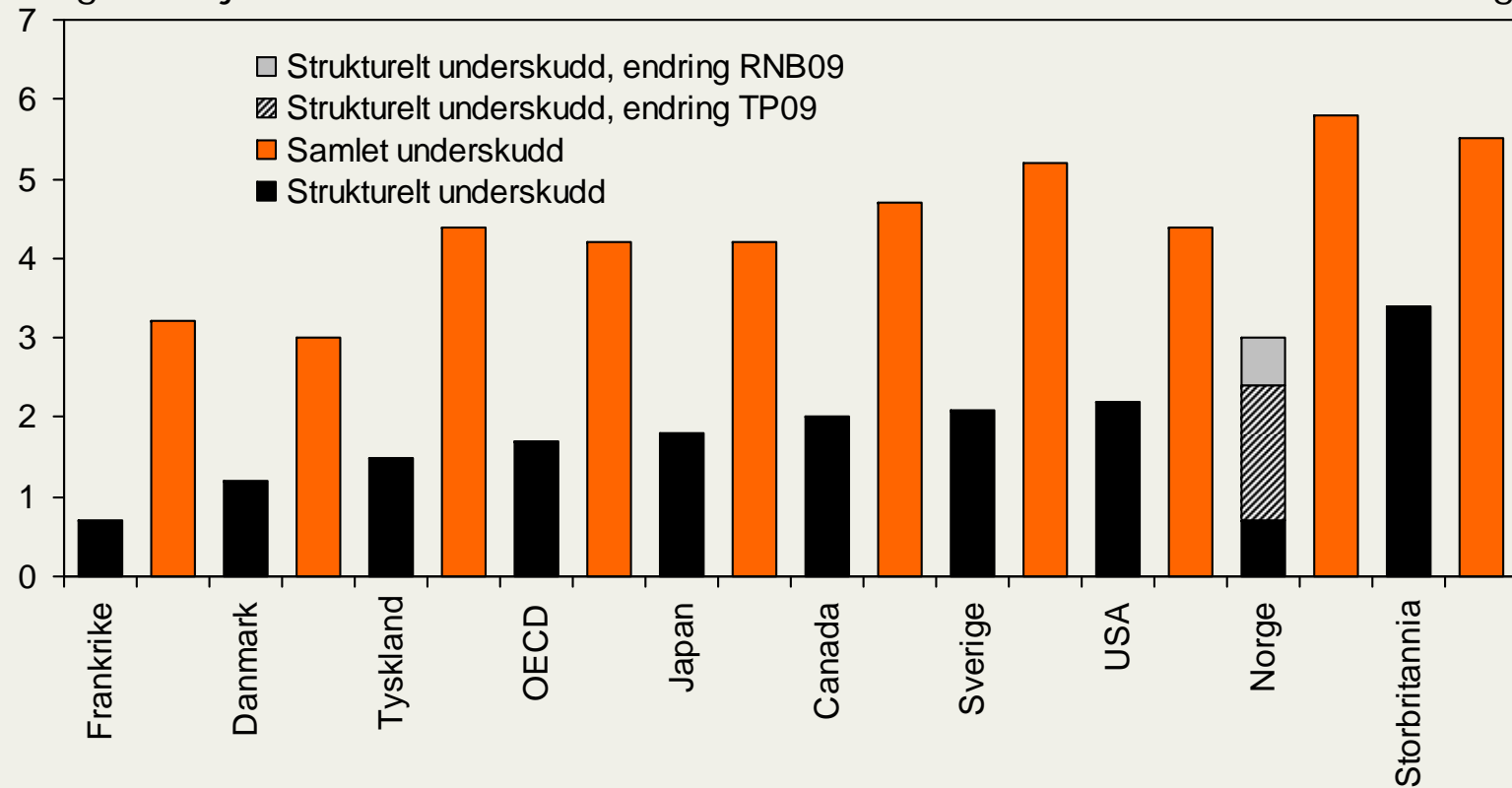
...samtidig som finanspolitikken raskt er lagt om i ekspansiv retning

Arbeidsledighet (AKU) i prosent av arbeidsstyrken og budsjettimpuls i prosent av trend-BNP for Fastlands-Norge

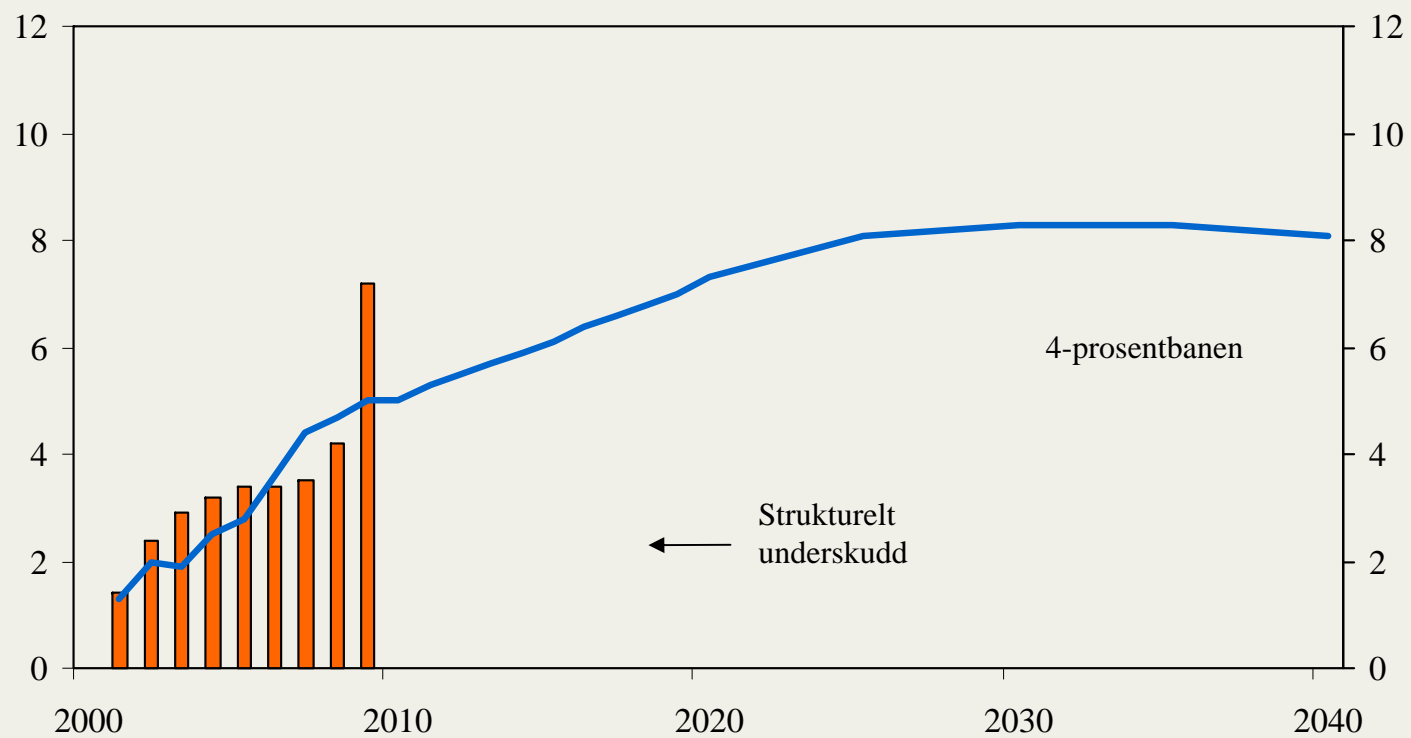
Vi handler kraftigere enn andre land...

Endring i budsjettunderskudd fra 2008 til 2009. Pst. av BNP/BNP for Fastlands-Norge

Vi utnytter det handlingsrommet oljeinntektene gir

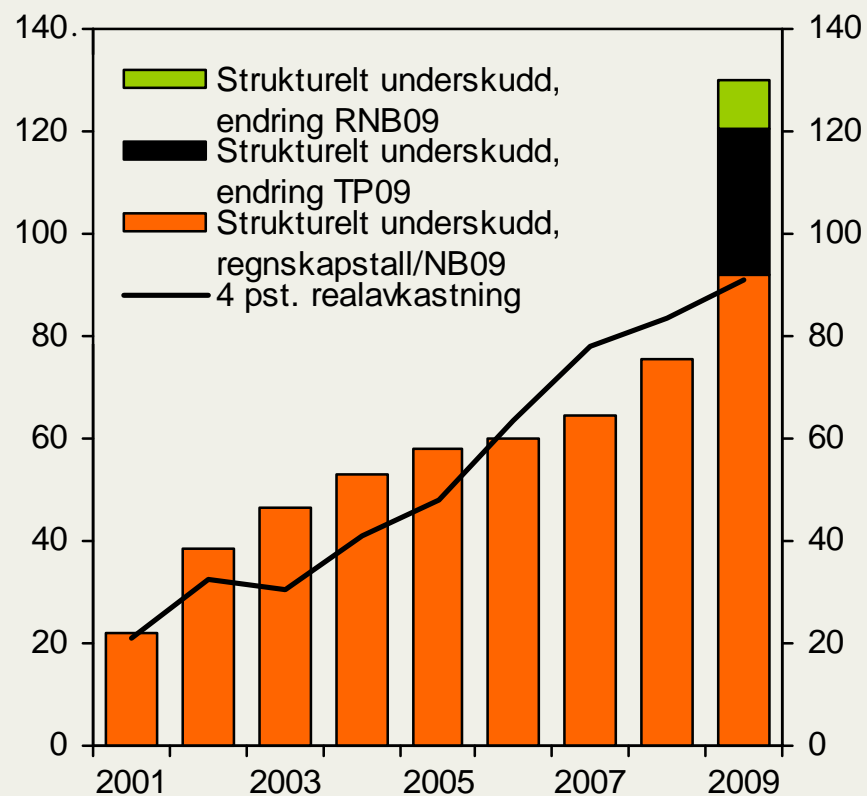
Strukturelt underskudd og 4-prosentbanen. Prosent av trend-BNP for Fastlands-Norge

Regjeringens revidering av 2009-budsjettet

- Bruken av oljepenger øker med ytterligere 9½ mrd. kroner, til nesten 130 mrd. kroner
- En budsjettimpuls på 3 pst. av BNP for Fastlands-Norge
- Vi styrker budsjettet på utvalgte områder og foreslår mer penger bl.a. til kommuner, kvalifisering og næringsliv

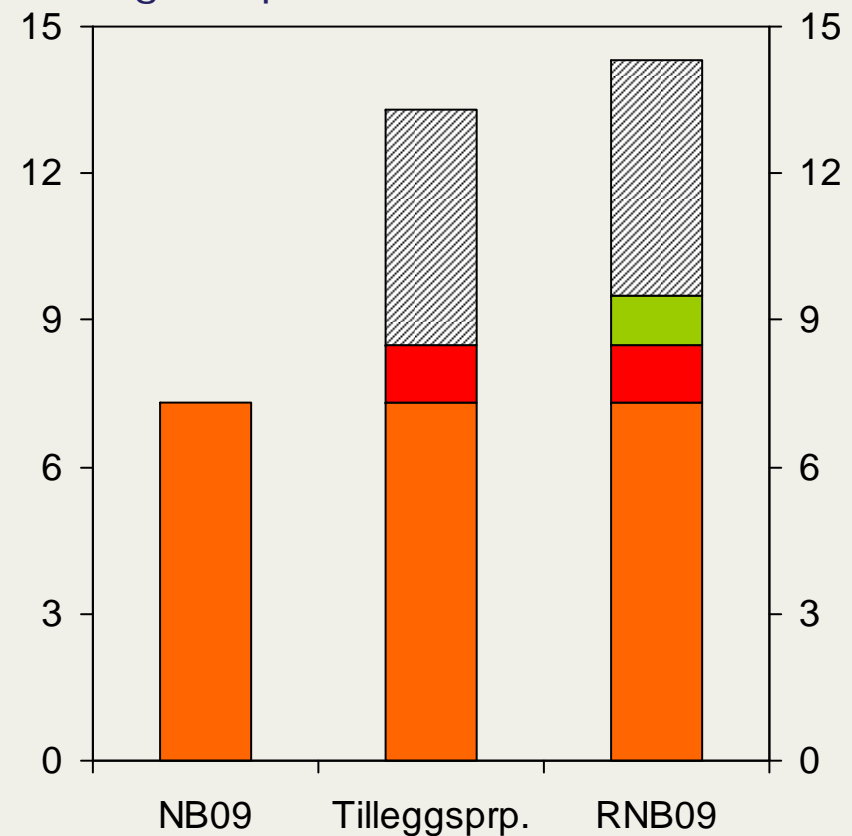
Forventet realavkastning av Statens pensjonsfond – Utland og strukturelt underskudd. Mrd. 2009-kroner

Kommunesektorens samlede inntekter i 2009

- Frie inntekter økt med 1,2 mrd. kroner i tiltakspakken og 1 mrd. kroner i RNB09
- I tillegg kommer:
  - midlertidig vedlikeholdstilskudd på 4 mrd. kroner
  - økte inntekter fra moms-kompensasjon som følge av tiltakspakken på 0,8 mrd. kroner

Økning i forhold til anslag på regnskap for 2008. Mrd. kroner

Regjeringen satser på høyere utdanning

- Høyere utdanning og forskning er et prioritert område for Regjeringen
- Stor søkning til høyere utdanning
- Regjeringen foreslår 180 millioner kroner til om lag 4 200 nye utdanningsplasser:
  - 3 000 nye studieplasser på prioriterte områder ved universitetene og høyskolene (lærer, ingeniør etc.)
  - 800 nye plasser i desentraliserte studier og etter- og videreutdanning
  - 400 plasser i fagskoler
- I tillegg foreslås 80 mill. kroner i generell økning til universitetene og høyskolene

Andre tiltak for arbeid

- Innovasjon Norge 219 mill. kroner
  - 1 mrd. kroner i økt ramme for lavrisikolån
  - 0,5 mrd. kroner i økt ramme for innovasjonslån
- Flere arbeidsmarkedstiltak 111 mill. kroner
- Dagpenger under permittering 30 mill. kroner
- Program for basiskompetanse i arbeidslivet 20 mill. kroner
- Næringstiltak i fiskeriene 19 mill. kroner

Øvrige forslag

Utgifter:

• Økt rammetilskudd til kommunene	1 000 mill. kroner
• Kjøp av ulønnsomme post- og banktjenester	518 mill. kroner
• Forsvarets utenlandsoperasjoner	505 mill. kroner
• Innvandring og integrering	296 mill. kroner
• Tilskudd til landbruket	200 mill. kroner
• Kjøp av Vestbanetomta	172 mill. kroner
• Næringsfond ifm. vern av Vefsnavassdraget	150 mill. kroner
• Statlig forvaltning av barnevernet	110 mill. kroner
• Fjerning av vrak og berging av skip	100 mill. kroner
• Bostøtte	66 mill. kroner
• Sikringstiltak mot skred og flom	60 mill. kroner

Inntekter:

• Garantioppgjør ifm. Kaupthing	382 mill. kroner
---------------------------------	------------------

Nye anslag mv.

Utgifter:

• Folketrygden	1 150 mill. kroner
• Bidrag til internasjonale organisasjoner	222 mill. kroner
• Bjørvikaprojektet – forsert framdrift	215 mill. kroner
• Kompensasjon for merverdiavgift	-740 mill. kroner
• Rentekompensasjonsordninger	-577 mill. kroner
• Statens lånekasse for utdanning	-566 mill. kroner
• Tilskudd til Statens Pensjonskasse	- 341 mill. kroner

Inntekter

• Utbytte fra selskaper	-4 242 mill. kroner
• Inntekter fra salg av klimakvoter	-1 295 mill. kroner
• Pensjonspremier i helseforetakene	-900 mill. kroner
• Tinglysingsgebyr	-228 mill. kroner
• Inntekter fra Brønnøysundregistrene	-125 mill. kroner

FINANSDEPARTEMENTET

Les mer:

www.statsbudsjettet.no